

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES

IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

Funded by
the European Union

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje i sada"

Interdisciplinarna mreža stručnjaka “Ovdje&Sada” Ključni rezultati za 2022.

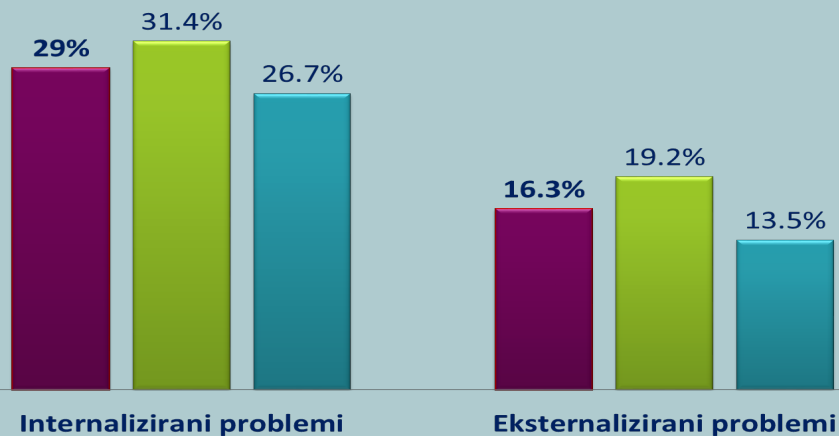

Šta nam poručuju djeca:

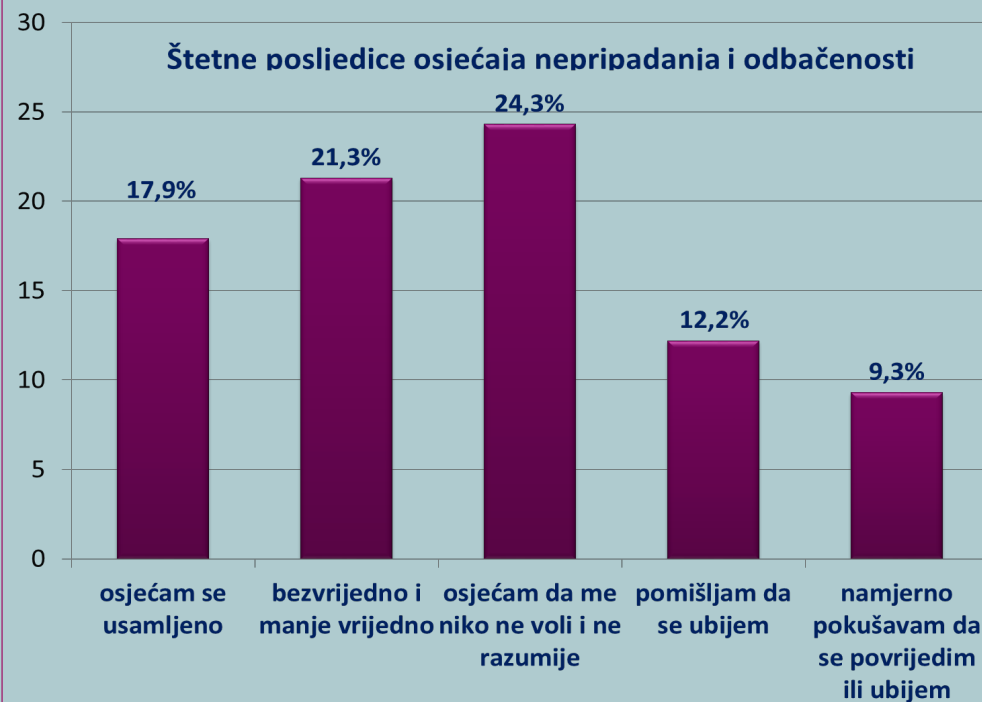

Prevalencija problema mentalnog zdravlja u djece-adolescenata (Badurina, 2013)

■ Ukupno ■ Dječaci ■ Djevojčice

Štetne posljedice osjećaja nepripadania i odbačenosti

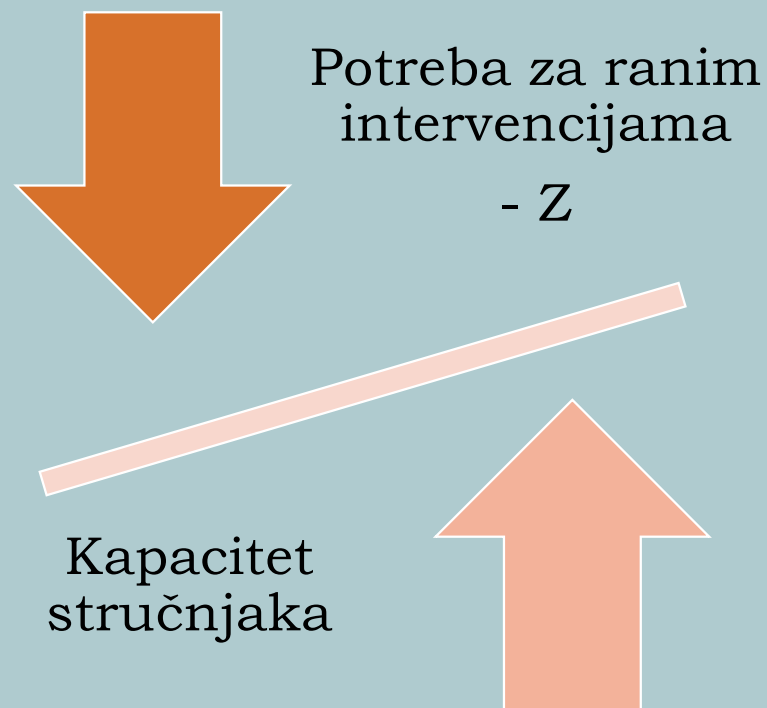

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

Dostupna istraživanja...

- Sprang G., Silman M. (2013) – studija provedena nakon H1N1 i SARS epidemija u Americi – **30% djece** koja su bila izolirana ili u karanteni zadovoljavalo kriterij za PTSP
- Horesh, D., Brown D.A (2020) – COVID-19 kriza uključuje brojne karakteristike koje se viđaju u masovnim traumatskim događajima – tijekom i nakon pandemije moguće očekivati porast simptomatologije iz kruga **postraumatskog stresa** (prema Buljan Flander, 2020)
- Istraživanja ukazuju na **pojačane razine** anksioznosti, strahova, poremećaja spavanja i pažnje, promjene apetita, tjelesne pritužbe, nemir, razdražljivost, separacijske teškoće...

Pandemija COVID-19 - opasna akumulacija rizičnih faktora

Fegert, J. M., Vitiello, B., Plener, P. L. i Clemens, V. (2020)., prema Buljan, Flander, G. (2020).

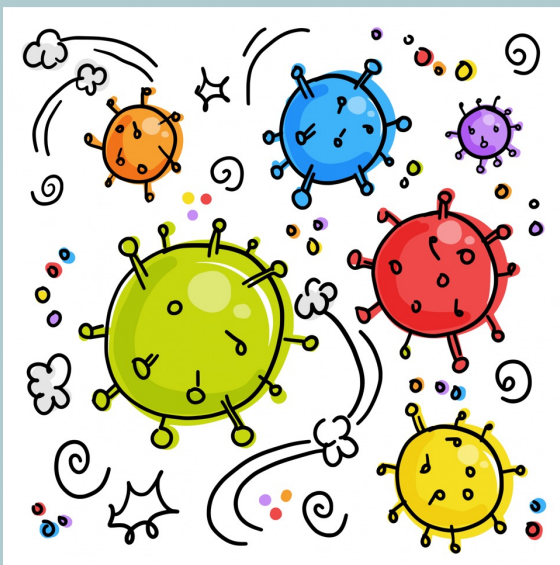

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

Proljeće 2020.

- Kako i na koji način da brzo i adekvatno djelujemo u situaciji koju je izazvao Corona virus i aktuelne zdravstvene mjere zaštite?

- Kako na mentalno zdravlje i kvalitetu života naše djece i mladih utiče sve što je novonastala situacija donijela?

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES

IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

unicef
for every child

Funded by
the European Union

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

Programski okvir

Holistički-integrativni pristup

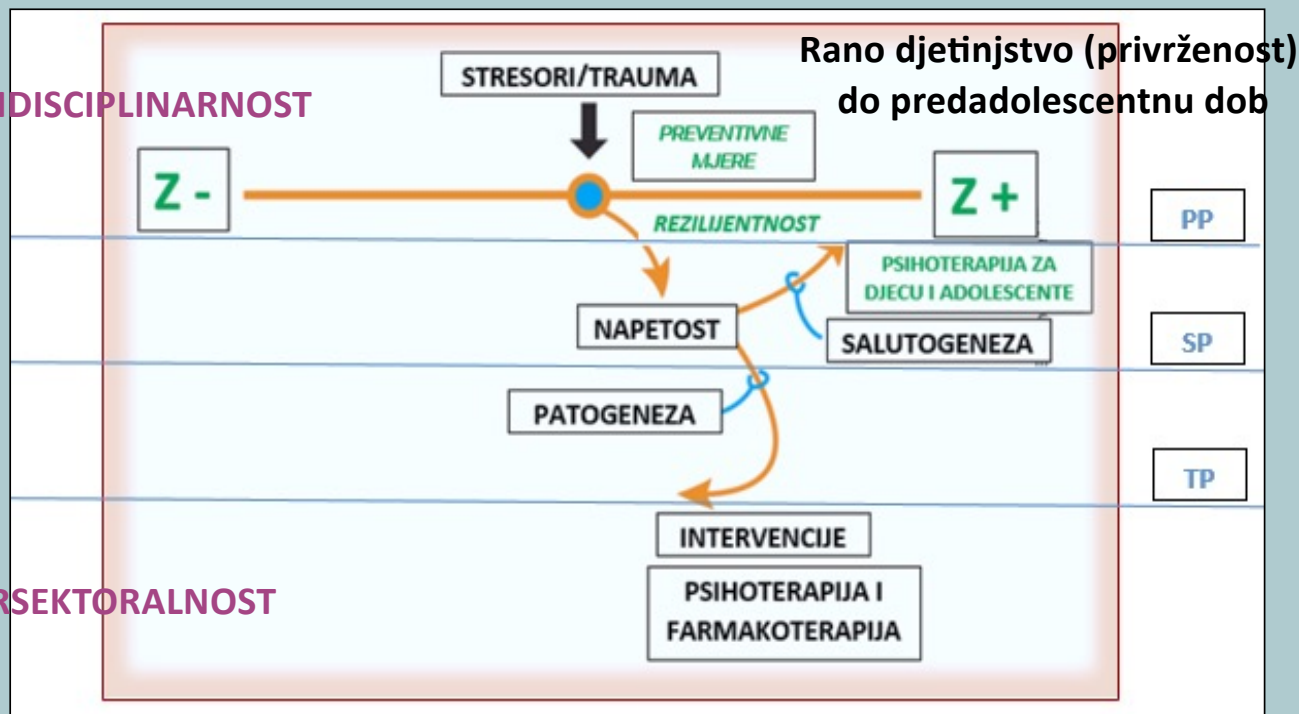

Preventivni programi „Zdravi razvoj”

MULTIDISCIPLINARNOST

INTERSEKTORALNOST

Konvencija o pravima djeteta

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES
IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

Model preventivnih programa u zdravstvenom, socijalnom i odgojno-obrazovnom sektoru
PP-Primarni preventivni program, SP-sekundarni preventivni program, TP-Tercijalni preventivni program (prilagođen prema modelu, Lindstrom, B., Eriksson, M., Wikstrom, P., 2014., prema Badurina 2016., Badurina 2022)

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

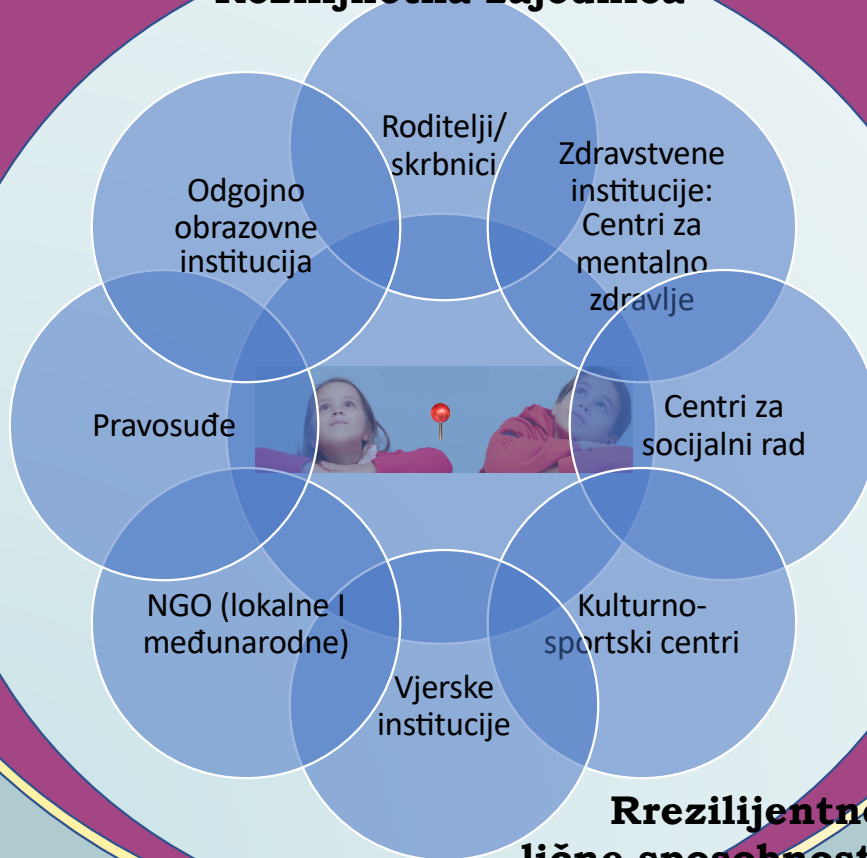
Podrška/održiv razvoj - CPPD

DRUŠTVENI SISTEM

Rezilijetna zajednica

MULTIDISCIPLINARNOST

INTERSEKTORALNOST

**Rrezilijentnost je mnogo više od djetetove
lične sposobnosti da prevlada nevolje** (Ungar, 2020)

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES
IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

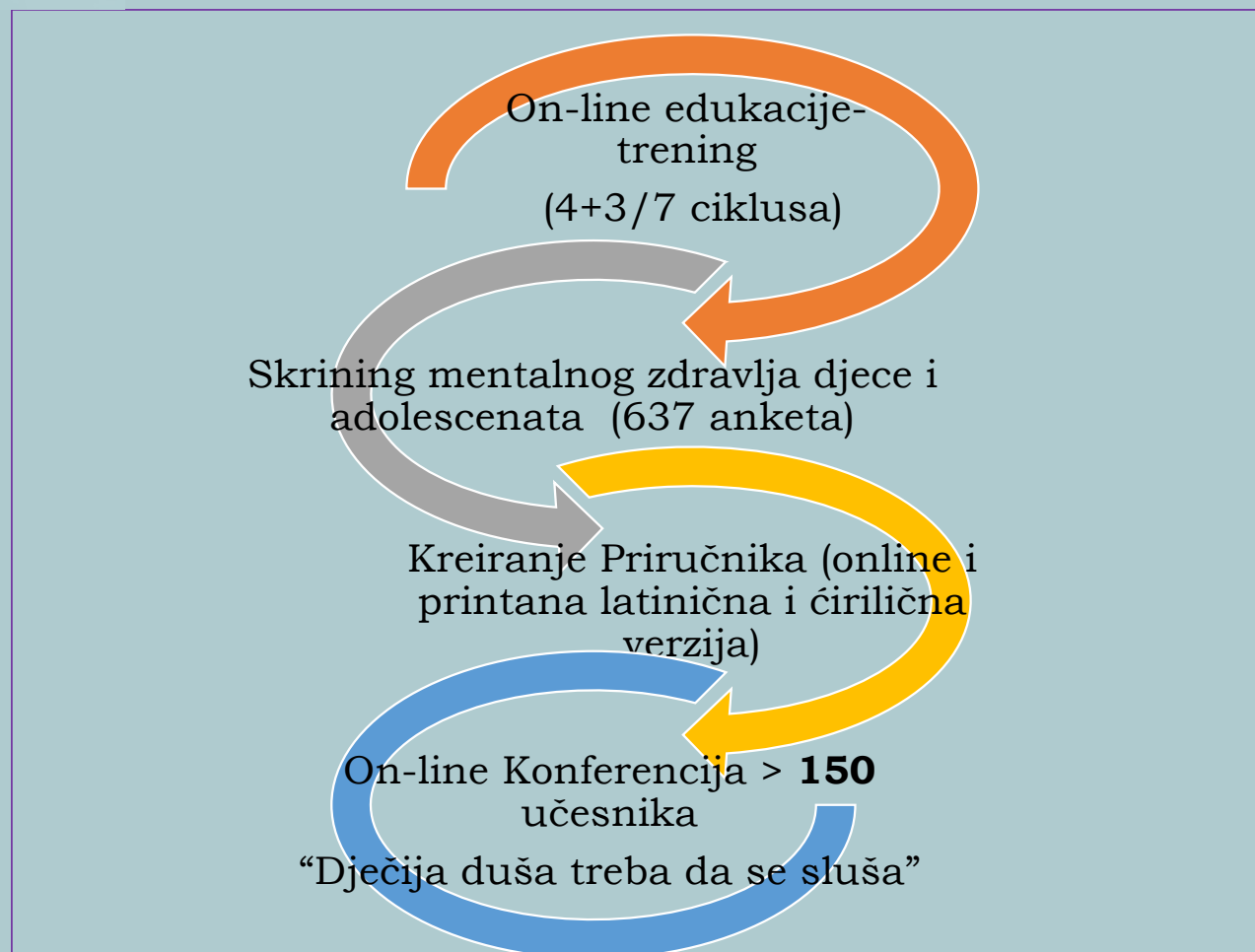

Funded by
the European Union

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

Dinamika projektnih aktivnosti: Ključni rezultati za 2022.

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES

IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

unicef
for every child

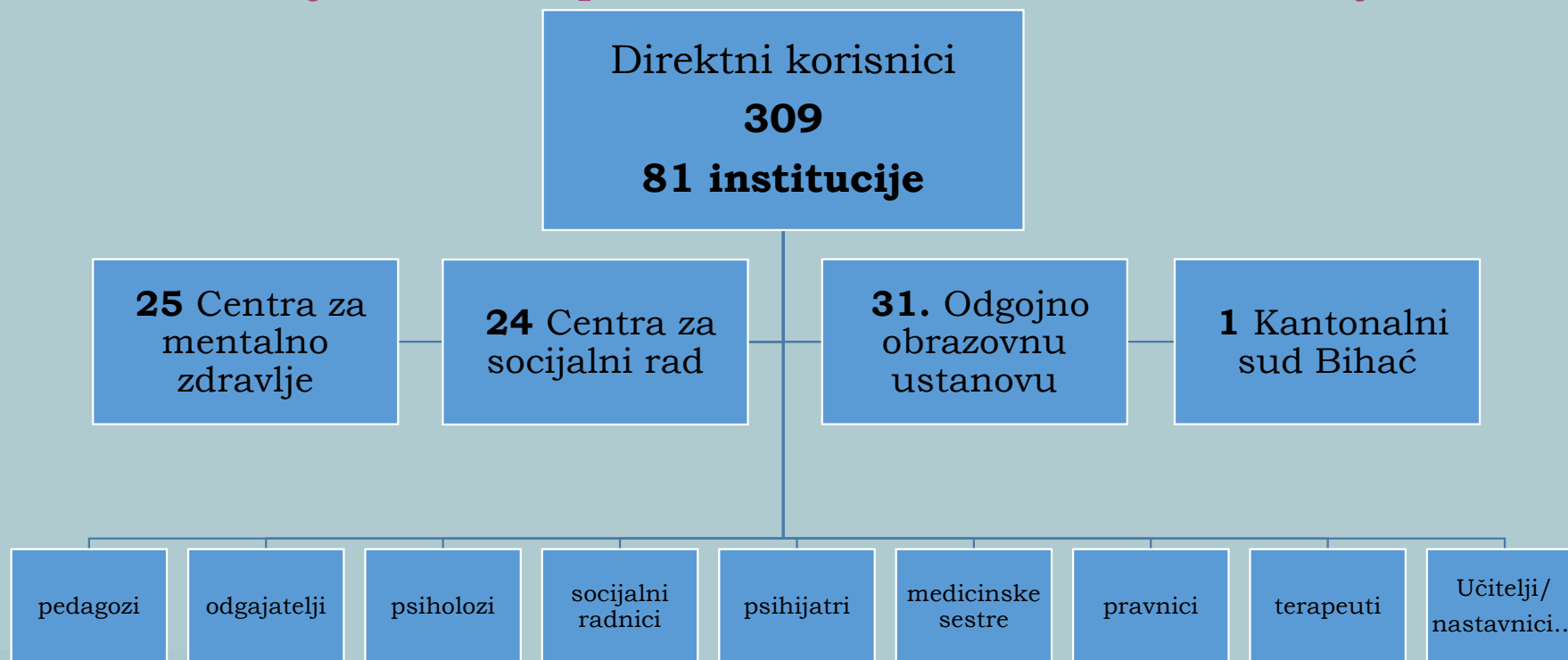
Funded by
the European Union

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

Ključni rezultati za 2022:

Značaj multidisciplinarnе i intersektoralne saradnje

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES

IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

Cjelokupan program okupio **preko 300 stručnjaka** sa područja BiH, što je **82% više učesnika** u odnosu na cilj koji je **projektom predviđen**.

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

Ključni rezultati za 2022:

Značaj multidisciplinarnе i intersektoralne saradnje

Indirektni korisnici

5.507

(u odnosu na 61%
prikupljenih podataka)

3.002

djece i
adolescenata

59%

djevojčica

41%

dječaka

20% više djevojčica traži podršku

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES

IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

unicef
for every child

Funded by
the European Union

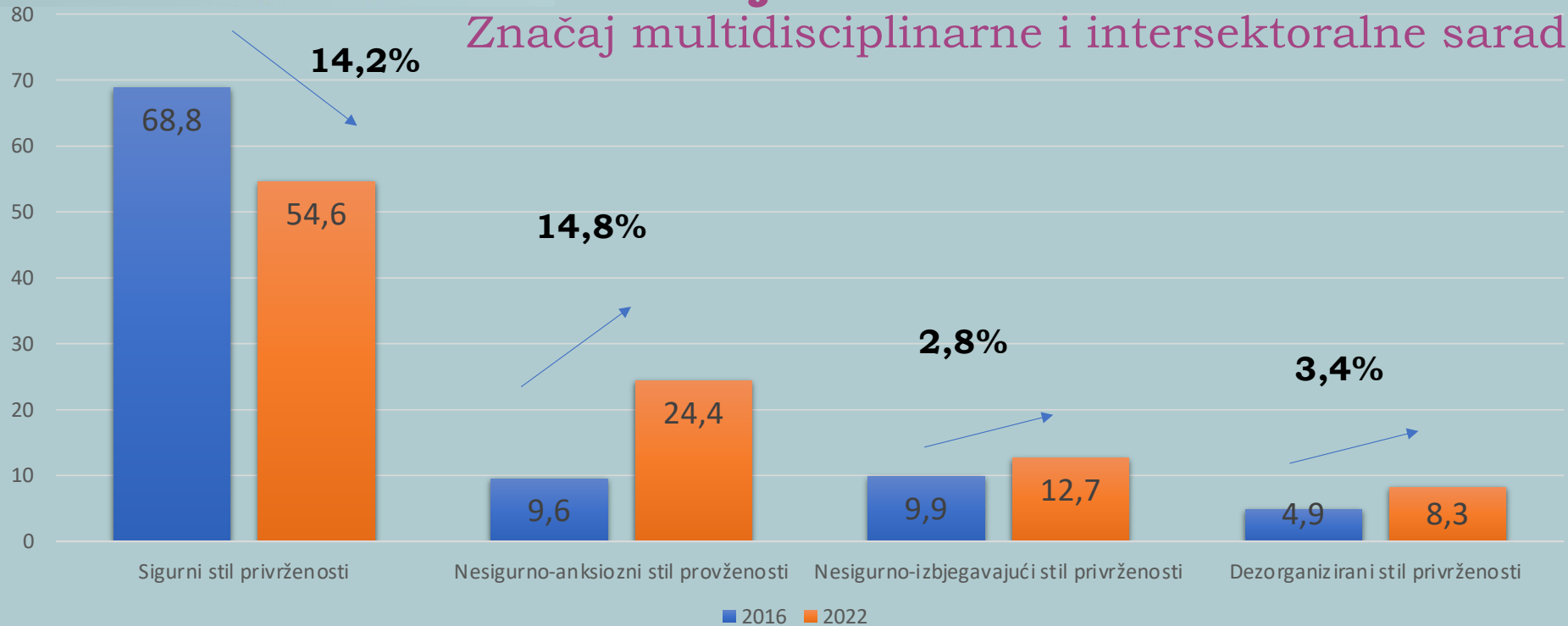

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

Ključni rezultati za 2022:

Značaj multidisciplinarnе i intersektoralne saradnje

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES

IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

Funded by
the European Union

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

Ključni rezultati i izazovi:

1. **Nove situacije-krize** dovode do **novih izazova (Kriza kao izazov za rast i razvoj)**
2. **Važni su principi** intra i interpersonalnog **odnosa**, kroz koji dolazi i do **kvalitete odnosa sa djecom i mladima**
3. **Pristup djeci i mladima** ima svoje **specifičnosti vezane uz dob**, što zahtjeva **kontinuirane i specifične edukacije**
4. **Potrebno je modificirati pristupe** prema djeci i mladima koji imaju različite oblike neurorazvojnih odstupanje ili ozbiljne psihicke probleme kao i djece iz **ugroženih grupa** koji trebaju **veću podršku**.

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES

IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje & Sada"

Ključni rezultati i izazovi:

5. Potrebno je **povećati svjesnost i aktivno djelovati u daljem jačanju multidisciplinarnе i intersektoralne saradnje**;
6. **Pandemija** i promijenjen način funkcionisanja porodica i društva rezultirao je **porastom (samo)destruktivnih oblika ponašanja**, te je neophodno razvijati **modele dobre prakse i reagovanja u zaštiti djece** u skladu sa Konvencijom o pravima djece;
7. **Neophodne** su **strategije preventivnih programa** usmjerenih na jačanje **odrednica zdravlja**, utemeljene na naučnom istraživanju i teoriji.

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES

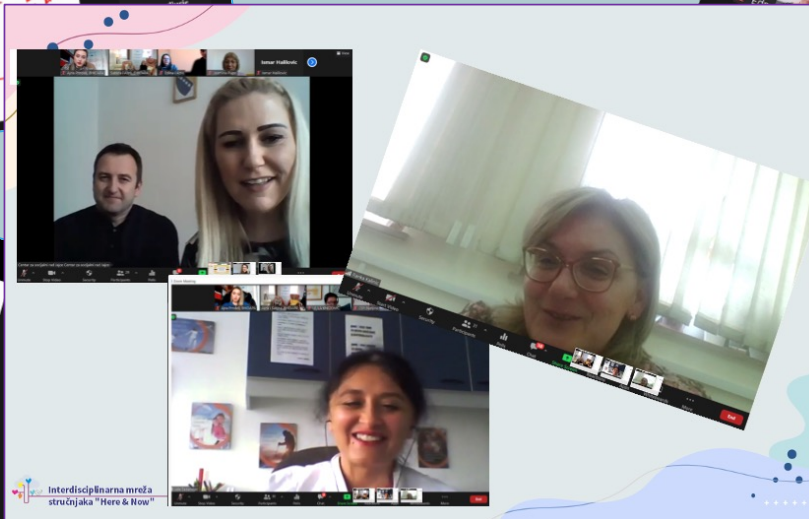
IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

unicef
for every child

Funded by
the European Union

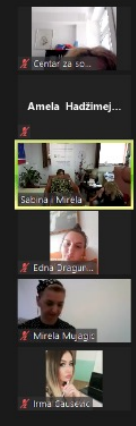
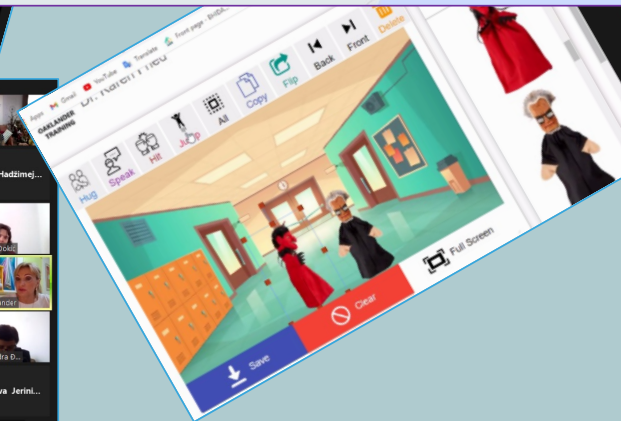
- Nekoliko primjera iz prakse:**
- Disocijativna stanja
 - Problemi prehrane i psihoza koordinacije
 - Noćni strahovi (psihološko, organsko)
 - Somatske smetnje (psihološko, organsko)
 - OKP i tm cerebri

Preporuke za roditelje, budite:

Zdravi	„Mindfull“	Suradljivi	Iskreni	Fleksibilni	Razumni
Tjelesno	Svjesni rizika	S institucijama sustava	Oko zdravstvenog stanja	Oko točnih termina kontakata	Verano za alimentaciju
Mentalno	Smirenog pristupa	S drugim roditeljem	Vezano za probleme kod djeteta	„Nadoknade“ propuštenog vremena	Oko raznih COVID-19 nenadanih okolnosti

M. St. Dennis, 2020

MITIGATING THE IMPACT OF COVID-19
ON CHILDREN AND FAMILIES

IN THE WESTERN BALKANS AND TURKEY

Funded by
the European Union

Interdisciplinarna mreža
stručnjaka "Ovdje i sada"

Dječija duša treba da se sluša

Online priručnik : <https://bhidapa.ba/publikacije-2/>

Hvala na pažnji!

